وێنەیەکی تەرجەمەکراوی
دەقە عەرەبییەکەیە

بەناوی خوای بەخشندەو میهرەبان

بەناوی گەلەوە

ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی - عێراق

ژمارەی دەرهێنان: 19

رۆژی دەرهێنان: 2003/5/19

پشت بە حوکمی بڕگە (1)ی ماددەی (56)وماددەی(53) لە یاسای ژمارە (1)ی هەموارکراوی ساڵی (1992) و، لەسەر داوای ژمارەی یاسایی لە ئەندامانی ئەنجومەنی نیشتمانیی کوردستانی عێراق وئەو یاساکارییەش کە ئەنجومەنی نیشتمانی، لە دانیشتنی ژمارە(25)ی رۆژی (2003/5/18)یدا ئەنجامی داوەو، بەپێی ئەو دەسەلاتەش کە بڕگە(3)ی ماددەی دووەمی یاسای ژمارە(10)ی ساڵی 1997 پێمانی داوە، بڕیاری دەرهێنانی ئەم یاسایەی خوارەوەمان دا:

یاسای ژمارە(19)ی ساڵی/2003

یاسای راماڵینی ئاسەوارە بە زۆر سەپێنراوەکانی بەرکارخستنی

سیاسەتی پاکتاوکاریی رەگەزی(بەعەرەب کردن)لە کوردستانی عێراقدا

ماددەی یەکەم:

هەموو ئەو ئاسەوارە بەزۆر سەپێنراوانەی کە لە رەفتاری حکومەتە دیکتاتۆرییە یەك لە دوایەکەکانی عیراقەوە بۆ گۆڕینی پێکهاتەی نەتەوەیی و بە عەرەبکردنی کوردستانی عیراق پەیدابووە، هەر هەمووی رادەماڵرێ و، دەچنەوە سەر بارودۆخی جارانی پێش بەعەرەب کردنیان و، بۆ ئەو مەبەستەش ئەمانەی خوارەوە دەکرێن.

یەکەم: هەر ماڵ و موڵکێ کە بە بیانووی ئینتیمای نەتەوەیی یان بزاڤی دژ بە سیاسەتی رژێمی دیکتاتۆری موسادەرە کرابێ یان دەستی بەسەردا گیرابێ دەستیان لێ هەڵدەگیرێ و دەدرێنەوە بە خاوەنە شەرعییەکانی خۆیان.

دووەم: هەر هاووڵاتییەکی غەیری کورد کە هێنرابێ بۆ کوردستانی عیراق و بە ئەزمی بەرکارخستنی سیاسەتی بەعەرەب کردنی پارێزگای کەرکوك وناوچە کوردیەکانی پارێزگای دیالەو نەینەواو هەندێ بەشی پارێزگای هەولێرو دهۆك نیشتەجێ کرابن و یەکێ لەم حاڵەتانەی خوارەوە بیگرێتەوە، ئەوە، دەگەڕێنرێتەوە بۆ ئەو ناوچەیەی کە لێوەی هێنراوە.

1-**هێنرابێت و لە کوردستاندا نیشتەجێ کرابێت بۆ بە بەعسی کردنی هاووڵاتیان.**

2-**کارکردن لە دەزگا ئەمنییە سەرکوتکارەکانی وەك (ئەمنی تایبەت - موخابەرات - هەواڵگریی سەربازی - ئەمنی گشتی - فیدائیيانی صدام) دا.**

3-**کارکردن لە دامودەزگاو دایەرەگەلی هێزەکانی ئەمنی ناوخۆ.**

4-**هێنرابێ بۆ موسادەرەکردنی مافی دامەزراندنی هاووڵاتیان لە وەزیفەداو جێگای ئەوانی گرتبێتەوە لە ئیشغالکردنی دەرەجە بەتاڵەکاندا.**

5-**جێگای یەکێ لە فرمانبەرە دانیشتووە ئەسڵییەکانی ناوچەکەی گرتبێتەوە کە نەفی کرابێ یان گوازرابێتەوە بۆ دەرەوەی ناوچەکە یان لە وەزیفە دەرکرابێ یان فەسڵ کرابێ یان خانەنشین کرابێ یان حەپس کرابێ.**

6-**لە ریزەکانی هێزی گاردی کۆماریدا لە شاڵاوەکانی جینۆسایدی کوردستاندا هاوبەشی کردبێ.**

7-**لەو یەکە سەربازییانەی سوپای عیراقدا کاری کردبێ کە بەشداریی شاڵاوەکانی جینۆسایدیان لە کوردستاندا کردبێ.**

8-ئەوەی لە چوارچێوەی شەپۆلە بە تەگبیرەکانی کۆچی ڕەسمیدا لە پارێزگاکانی دیکەوە بۆ کوردستان هێنرابێ بە مەبەستی بەرکارخستنی سیاسەتی بەعەرەب کردن، سا بە هەر جۆرێ، هەروا بە ئارەزووی خۆی هاتبێ یان بەرامبەر بە پاداشتی ئیمتیازاتی ماددی یان مەعنەوی.

سێیەم: کارکردن بۆ قەرەبووکردنەوەیەکی عادیلانە لەلایەن حکومەتی عیراقەوە بۆ هەموو زەرەرمەندانی ئەو سیاسەتە زۆرەملێیانە، کە حوکمەکانی ئەم یاسایە دەیانگرێتەوە.

ماددەی دووەم:

گەڕاندنەوەی بەکارهێنانی ناوە ئەسلییەکانی ئەو جێگاو ناوچەو گوندو شارۆچکەو شارو ناحیەو قەزایانەی کە پێش بەعەرەب کردنەکە بەکار دەهێنران.

ماددەی سێیەم:

هەر گوندو شارو یەکەیەکی ئیداری کە لە پارێزگاکانی کوردستان پچڕێندرابێ دووبارە بەو پارێزگایانەوە دەبەسترێنەوە کە پێش بەرکارخستنی بەعەرەب کردنی زۆرەملێ بۆ تێکدانی پێکهاتەی نەتەوەیی لە پارێزگاکانی کەرکوك و نەینەواو دیالە دابڕابوون.

ماددەی چوارەم:

ناسنامەی نەتەوایەتی دەگەڕێنرێتەوە بۆ هەر هاووڵاتییەك کە بەزۆر پێی کراوە بەعەرەب و، تۆمارگەلی ئەحوالی مەدەنیش بەو پێیە ڕاست دەکرێنەوە.

ماددەی پێنجەم:

یەکەم: حوکمەکانی ئەم یاسایە، ئەو هاووڵاتییە عیراقیە عەرەبانە ناگرێتەوە کە لەم دوو حاڵەتەی خوارەوەدا لە ناوچە بەعەرەبکراوەکاندا جێگیربوون:

1-ئەگەر ئەو هاووڵاتییە عەرەبە لە کاتی سەرژمێرییە گشتییەکەی ساڵی (1957)دا دانیشتووی کوردستان بووبێ و لە کوردستان بووبێ.

2-ئەگەر لە کوردستان جێگیر بووبێ و، بەر لە 1961/9/11 تۆماری ئەحوالی مەدەنیی خۆی بۆ کوردستان گواستبێتەوە.

دووەم: ئەو هاووڵاتییە عیراقییە عەرەبانەی کە بڕگەی (یەکەم)ی ماددەی پێنجەمی سەرەوە دەیانگرێتەوە هەموو مافێکی مەدەنی و سیاسی و ڕۆشنبیری وئابووری و کۆمەڵایەتییان دەبێت هەروەك هاووڵاتیانی کوردستان.

ماددەی شەشەم:

پێویستە لەسەر ئەنجومەنی وەزیران ئیجرائاتی پێویست بۆ بەرکارخستنی حوکمەکانی ئەم یاسایە وەربگرێت.

ماددەی حەوتەم:

هەر دەقێ پێچەوانەی حوکمەکانی ئەم یاسایە بێت، ناخرێتە بەرکار.

ماددەی هەشتەم:

ئەم یاسایە لە ڕۆژی بڵاوکردنەوەی لە (وەقایعی کوردستان) دا دەخرێتە بەرکار.

د.ڕۆژ نوری شاوەیس
سەرۆکی ئەنجومەنی نیشتمانیی
کوردستانی ـ عێراق